

Minister Zdrowia

RKP.8101.34.2025.JJ
Warszawa, 25 kwietnia 2025

Pan
Dariusz Popiński
Kierownik Projektu
Ogólnopolskiej Izby Zaawansowanej
Praktyki Pielęgniarskiej

Szanowny Panie,

w odpowiedzi na pismo kierowane m.in. do Ministerstwa Zdrowia w sprawie ograniczenia kompetencji pielęgniarek, które ukończyły pięcioletnie studia z kosmetologii w zakresie wykonywania zabiegów medycyny estetycznej, uprzejmie informuję, że pielęgniarki uzyskują kwalifikacje w ramach kształcenia zawodowego prowadzonego na podstawie standardu kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu pielęgniarki określonego w załączniku nr 4 rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 26 lipca 2019r. w sprawie standardów kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu lekarza, lekarza dentystry, farmaceuty, pielęgniarki, położnej, diagnosty laboratoryjnego, fizjoterapeuty i ratownika medycznego (Dz.U. z 2021 r. poz. 755, z późn. zm.). Ponadto pielęgniarki mają obowiązek stałego aktualizowania swojej wiedzy i umiejętności zawodowych oraz prawo do doskonalenia zawodowego w różnych rodzajach kształcenia podyplomowego.

W ramach kształcenia przeddyplomowego i podyplomowego pielęgniarki nie uzyskują wiedzy i umiejętności z zakresu kosmetologii oraz medycyny estetycznej.

Pielęgniarki wykonują zawód zgodnie z kwalifikacjami i uprawnieniami uzyskanymi w trakcie kształcenia zawodowego i podlegają odpowiedzialności zawodowej regulowanej przepisami ustawy z dnia 1 lipca 2011 r. o samorządzie pielęgniarek i położnych (Dz. U. z 2021 r. poz. 628).

Natomiast procedury medycyny estetyczno-naprawczej są od wielu lat elementem programu specjalizacji w dziedzinie dermatologii i wenerologii zatwierdzonym przez Ministra Zdrowia. Zgodnie z art. 16f ust. 1 ustawy lekarz odbywa szkolenie specjalizacyjne na podstawie i w zakresie ustalonym w programie specjalizacji dla danej dziedziny medycyny, z uwzględnieniem odpowiedniego modułu. Program specjalizacyjny realizowany w dziedzinie dermatologii i wenerologii przewiduje nabycie przez lekarzy wiedzy i praktyki w zakresie: wykonywania peelingsów lekarskich, przeprowadzania zabiegów z zastosowaniem wypełniaczy w obrębie skóry, przeprowadzania zabiegów z użyciem preparatów toksyny botulinowej w obrębie skóry, pobierania materiału i ocenę preparatów mikologicznych, pobierania materiału do badań bakteriologicznych skóry, stosowania zabiegów terapii fotodynamicznej (PDT) chorób skóry, stosowania metod diagnostyki obrazowej chorób skóry (m.in. dermoskopia, kapilaroskopia, mikroskopia konfokalna, USG skóry), pobierania i oceny preparatów histopatologicznych chorób skóry, pobierania oraz oceny badań immunopatologicznych chorób skóry, wykonywania oraz oceny testów płatkowych i punktowych. Zgodnie z treścią tego programu specjalizacyjnego oczekuje się także, że lekarz po ukończeniu szkolenia specjalizacyjnego w dziedzinie dermatologii i

wenerologii wykaże się wiedzą i umiejętnościami dotyczącymi dermatologii estetycznej i zabiegowej m.in.: z mikrodermabrazji, stosowania fal radiowych, mezoterapii, stosowaniem wypełniaczy, wykonywaniem peelingów, stosowaniem toksyny botulinowej, stosowaniem dermatochirurgii, elektrochirurgii, kriochirurgii oraz stosowaniem laserów wysoko- i niskoenergetycznych. Procedury te zawsze mieściły się w zakresie realizacji świadczeń zdrowotnych, a nie kosmetycznych, co związane jest z koniecznością przeprowadzenia wcześniejszego badania przedmiotowego i podmiotowego, wykonania dodatkowej diagnostyki, oceny zagrożeń związanych z zastosowaniem leków i wypełnień, jak również podawaniem ich w drodze iniekcji (iniekcje obwarowane przepisami prawnymi), wykluczenia przeciwwskazań, prowadzenia dokumentacji medycznej, właściwego postępowania z odpadami medycznym oraz posiadanie umiejętności i uprawnień do wdrożenia leczenia skutków powikłań. Wykonywanie ich związane jest także ze stosowaniem zasad aseptyki i antyseptyki, umiejętności natychmiastowego wdrożenia procedur przeciwwstrząsowych po pojawieniu się objawów niepożądanych oraz zastosowania leków przepisywanych na receptę. Każdy lekarz z prawem wykonywania zawodu na czas nieokreślony może wykonywać samodzielnie wszystkie świadczenia i procedury we wszystkich dziedzinach medycyny, co wynika z procesu kształcenia przeddyplomowego, pod warunkiem udokumentowania nabytego dodatkowego doświadczenia w określonym zakresie, w tym w zakresie dermatologii i wenerologii w części dotyczącej wskazanych wyżej procedur pokrywających się z procedurami medycyny estetyczno-naprawczej, tj. umiejętności zawodowej wymienionej w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 13 czerwca 2023 r. w sprawie umiejętności zawodowych lekarzy i lekarzy dentyków (Dz. U. z 2023 r. poz. 1189).

Zawód kosmetologa nie jest zawodem medycznym. Kwalifikacje zawodowe kosmetologów (jak każdego innego zawodu), a co za tym idzie uprawnienia do wykonywania określonych zabiegów wynikają z programów kształcenia zawodowego zakończonego uzyskaniem dyplomem. Osoby kształcące się na kierunku kosmetologii II stopnia pomimo realizacji w trakcie kształcenia pewnych treści z zakresu nauk medycznych i nauk o zdrowiu, zgodnie ze stanowiskiem Konferencji Rektorów Akademickich Uczelni Medycznych (skupiającej uczelnie kształcące na kierunku kosmetologia), nie nabywają umiejętności praktycznych, w tym z zakresu iniekcji, ani też nie są uprawnione do udzielania świadczeń zdrowotnych, jakimi są procedury medycyny estetyczno-naprawczej wynikające z procesu szkolenia specjalizacyjnego lekarzy dermatologów. Wśród obowiązujących przepisów prawa brak jest przepisu, który przyznawałby kompetencje kosmetologom do wykonywania procedur medycznych. Zakres zawodu kosmetologa bliższy jest zabiegom pielęgnacyjnym i kosmetyki estetycznej realizowanym w gabinetach kosmetycznych, co wynika z efektów kształcenia kosmetologów, a nie procedurom wykonywanym w podmiotach wykonujących działalność leczniczą. Jest szeroka gama zabiegów, które z mocy uzyskanych kwalifikacji mogą wykonywać kosmetolodzy, w tym z wykorzystaniem sprzętów dedykowanych dla zabiegów kosmetycznych (ale nie medycznych), co wynika z ich rejestracji i ulotki producenta. Należy zatem rozróżnić zakres zabiegów kosmetologii estetycznej od zakresu procedur medycyny estetyczno-naprawczej.

Jednocześnie informujemy, że każde odbyte studia i uzyskany dyplom zawodowy nadają określone kwalifikacje i uprawnienia. Osoba, która skończyła studia i uzyskała prawo wykonywania zawodu pielęgniarstwa, kończąc kolejne studia na kierunku kosmetologia, uzyskuje nowy zawód kosmetologa, który jest zawodem odrębnym w stosunku do zawodu pielęgniarstwa. Należy mieć na uwadze, że kwalifikacje i uprawnienia zawodowe uzyskane w ramach jednego zawodu nie przenoszą uprawnień na drugi zawód. Podobnie, osoba wykonująca zawód medyczny, odbywająca oferowany w przestrzeni publicznej niesformalizowany kurs/szkolenie z zakresu medycyny estetyczno-naprawczej nie poszerza swoich kwalifikacji zawodowych, a odbyte szkolenie nie uprawnia jej do samodzielnego wykonywania tych procedur w ramach prowadzonej działalności. Na marginesie należy dodać, że organizacja pod różnymi nazwami kursów, konferencji, a nawet mistrzostw medycyny estetycznej pozostawia w przestrzeni publicznej mylnie

przeświadczenie, że procedury medycyny estetyczno-naprawczej mogą być wykonywane wszędzie i przez wszystkie osoby, które taki kurs/szkolenie odbędą.

Reasumując, uprzejmie informuję, że umiejętności z zakresu medycyny estetyczno-naprawczej wymagają posiadania odpowiednich kwalifikacji zawodowych z uwzględnieniem obowiązujących przepisów prawnych (tj. kwalifikacji co najmniej lekarza posiadającego prawo wykonywania zawodu na czas nieokreślony) i winny być wykonywane w warunkach określonych dla podmiotów wykonujących działalność leczniczą, a nie w salonach kosmetycznych, fryzjerskich, czy innych, bowiem od wielu lat medycyna estetyczno-naprawcza, jak sama nazwa wskazuje jest działem medycznym i nie można jej zrównywać z kosmologią estetyczną. Analizę kwalifikacji zawodowych osób wykonujących zabiegi kosmologiczne lub wykonujących procedury medyczne można przeprowadzić w oparciu o efekty kształcenia zawodowego. Wszelkie podawanie produktów leczniczych poprzez iniekcje w organizm ludzki lub stosowanie wyrobów medycznych realizowane przez osoby wykonujące zawód medyczny są sformalizowane. Należy także zwrócić uwagę na art. 58 ustawy o zawodach lekarza i lekarza dentystry, który penalizuje udzielanie świadczeń zdrowotnych (które jest pewną szczególną formą działalności gospodarczej) bez uprawnień. W tym wypadku mamy do czynienia z ustawowym ograniczeniem zasady wolności gospodarczej. Zasada ta nie ma zatem charakteru absolutnego. Bez wątpienia wykonywanie procedur z zakresu medycyny estetyczno-naprawczej jest formą udzielania świadczenia zdrowotnego. W tym kontekście należy wskazać, że nie istnieje żadna podstawa prawna dająca możliwość wykonywania procedur medycyny estetyczno-naprawczej z wykorzystaniem właściwych produktów leczniczych i wyrobów medycznych przez osoby bez wykształcenia lekarskiego.

Z wyrazami szacunku
z upoważnienia Ministra Zdrowia

Urszula Demkow
Podsekretarz Stanu
/dokument podpisany
elektronicznie/